

2 FAST-TRACK SMBS GOING OPEN SOURCE. Can mature CRM/ERP come from a dot-org? Paying customers worldwide say so, in the name of Compiere, http://www.open-mag.com/features/Vol_69/Compiere/Compiere.htm

3 Compare Compiere editions, <http://compiere.com/products/compare-editions/index.php>

4 Openbravo Customer Stories, <http://www.openbravo.com/customers/>

5 Compiere: Not Just for Open Source Zealots and SMBs, <http://blogs.amrresearch.com/enterprisesoftware/2009/03/compiere-not-just-for-open-source-zealots-and-smb.html>

6 Debate - Has Compiere Become Closed? Do We Fork? How? <http://red1.org/forum/viewtopic.php?t=931&postdays=0&postorder=asc&start=25&sid=22e2bdbfd8465a2003d83ad83d2c2824>

7 Bill Gates of Belgium? Fights SAP With Free Software (Update1), <http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601102&sid=a0Wy0DITQBIA>

Материалы, используемые в статье:

1 Журнал «ERP», статья «Свободные ERP-системы» (автор Д. Жунусов), <http://ko.com.ua/node/48453>.

1. Журнал «Компьютерное обозрение», статья «В открытую: управленческие решения класса Open Source» (автор А. Кухар), <http://ko.com.ua/node/48453>.

2. Интернет-портал OpenNET, новость «Свободные системы управления предприятием могут потеснить известные проприетарные», <http://www.opennet.ru/opennews/art.shtml?num=24056>.

3. Журнал «CNews», статья «Gartner: Кризис? Да здравствует свободное ПО» (автор В. Мещеряко), <http://www.cnews.ru/news/top/index.shtml?2008/10/10/322521>.

4. Статья «История возникновения свободного ПО» (авторы: К. Маслинский, П. Новодворский, Г. Курячий), http://hep.altlinux.org/alt-docs/modules/freesoft_history.kirill/index.html.

ҚАЗАҚСТАНДА МҰНАЙ ХИМИЯ КЛАСТЕРІН ДАМУ

Нұрсұлтан Нұржанов Сағатұлы
Сүлеймен Демирел Университеті

Аннотация

Зерттеудің мақсаты: Қазақстан Республикасындағы перспективалық инновациялық бағыттардың бірі - мұнай-химия секторындағы кластерлік жүйенің дамуының басымдылық (приоритетті) бағыттарын әзірлеу және оның тиімділігін анықтау. Атырау облысында мұнай-химия кластерін құрудың өзекті мәселелерін шешу жолдарын қарастыру. Атырау облысындағы мұнай-химия кластерінің бизнес-үлгісін ұсыну.

Гипотезасы: Нарық жүйесіндегі инновациялық технологиялардың маңызды буыны-кластерлік жүйелердің ұлттық экономикамызды көтерудегі тиімділігін дәлелдеу.

Зерттеудің барысы мен кезеңдері:

- Зерттеу барысында мемлекет алдында тұрған маңызды стратегиялық мақсат-индустриалды-инновациялық бағдарламаны жүзеге асырушы кластерлік жүйелердің мұнай-химия кешені саласындағы перспективалық жобалары мен мүмкіндіктеріне баға беріледі.

- Атырау облысының Республика аумағындағы мұнай – химия кластерін дамытудағы тиімді аймақ ретінде ролін ашып көрсету.

Зерттеудің жаңалығы және дербестік дәрежесі:

- Жалпыэкономикалық және аймақтық ерекшелігі бар «кластер» түсінігінің мазмұнын авторлық тұжырымдау;

- Жіктелу белгілері негізінде кластердің негізгі артықшылықтарын сапалы бағалау; кластердің тиімділігіне талдау жүргізуге әдіснамалық көзқарастар жүйесі;

- Мұнай - химиялық кәсіпорындар қызметіне кластерлік жүйені енгізуге жағдай жасайтын негізгі факторлар анықталып, негізделді;

• Бәсекеге қабілетті және өзіндік құны жоғары, өнімнің түрлі ассортиментін шығаруды жүзеге асыратын мұнай химия кластерін құрудың алғы шарттары анықталды.

• Атырау облысын мысалға ала отырып, мұнай-химия кластерінің бизнес-үлгісі ұсынылды.

Тәжірибенің әдістемесі:

• Кластер ұғымы және кластерлік технологиялар туралы түсінік бере отырып, мұнай-химия кешеніндегі кластерлік жүйенің маңызы мен мүмкіндіктеріне тоқталу;

• Қазақстандағы мұнай-химия кластерін дамытудың перспективалық аймақтары мен жобалары туралы мағлұмат беру, Атырау облысында мұнай-химия кластерін құрудың өзекті мәселелерін шешу жолдарын қарастыру. Атырау облысындағы мұнай-химия кластерінің бизнес-үлгісін ұсыну.

Қорытынды: Жүргізілген зерттеулер нәтижесінде аймақ экономикасының даму жағдайлары мен алғышарттарын талдау негізінде мұнай химиясы кластері негізгі бәсекеге қабілетті сала ретінде анықталды. Атырау облысындағы мұнай химиясы кластерінің құрамы мен құрылымы бойынша көрсеткіштерге талдау жасалып, кластерлік жүйенің үлгісі ұсынылды.

Кластер туралы түсінік. Мұнай -химия саласындағы кластерлік жүйелер.

Кластер терминінің мәні, кластерлік жүйе туралы ұғым.

• **Кластер** - тұрақты аумақтық-салалық әріптестік негізінде соңғы технологиялар мен инновациялар кіріктірілген, географиялық жағынан жақын орналасқан, өндіріс тұрғысынан қарағанда тығыз байланысты, нақтылы бір сала бойынша жұмыс жүргізетін басқару тетігі біріктірілген жаңашылдық бастама.

• **Өнеркәсіптік кластер** - Сатып алушы- жабдықтаушы немесе жабдықтаушы- сатып алушы ретінде, сондай-ақ ортақ технологиялар, ресурстарды ортақ сатып алу және бөлу арналарымен байланысқан бірлестіктер.

• **Аймақтық кластер** - Қатысушы фирмалар территориялары бойынша бір-біріне жақын орналасқан өнеркәсіптік кластерлер.

Жаһандану заманында өңдеуші кәсіпорындарды кластерлендіру дүние жүзінде жаппай қолға алынуда. Өйткені, бүгінгі таңда кластер ғана экономикалық даму мен бәсекелестікті өрістетудің өмірге қажетті әрі жан-жақты танылған құралы болып саналады. Кластер өндірістің өнімділігі мен тиімділігін арттырып, материалдық жағдайды жақсартуға, ішкі резервті ұтымды жұмсауға көмектесіп, оң өзгерістер мен нәтижелерге жеткізеді. Олар халық игілігіне қызмет етіп, жаңа жұмыс орындары ашылады, ішкі нарықта сауда нүктелері көбейеді. Қала мен ауыл тұрғындарының әлеуметтік-тұрмыстық жағдайы жақсарып, жұмыссыздық азаяды. Шағын кәсіпорындар көбейсе өзара бәсекелестік қызып, адамдар ресурсын толық пайдалануға мүмкіндік туады. [2]

Әлбетте, өндірісте кластерлік жүйені құрудың дайын «макеті» жоқ. Оның негізін экономикамыздың өзегі – орта және шағын кәсіпкерлік қалайды. Өндірістік кластерлік модель Қазақстанның аймақтары (аудандар, облыстар) үшін тиімді. Себебі бұл модель жергілікті бизнестің бәсекелестігі мен тиімділігін арттырып, толық жұмыспен қамтамасыз ету проблемасын шешеді, аймақтағы кадрлық, өндірістік потенциалды дұрыс қолдануға мүмкіншілік береді. Кластерлік модель ішіндегі ең басты өндірістік күш болып білім, идеялар, тәжірибе, технологиялармен алмасу болып табылады. Сонымен қатар жоғары маманданған жұмыс күші кластерлік өндірістің өсуінің және бәсекелестігінің басымды факторы болады. Кластер құру процесі ғылыми-зерттелген және жобалық-конструкторлық процесс.

ҚР мұнай өңдеу және мұнай өнімдерін өндіру көлемі

(мың.т)

Ө нім	2 000ж	2 001 ж	2 002 ж	2 003 ж	2 004ж	00 5ж	2 006 ж	2 007 ж	2 008 ж	2 009 ж
----------	-----------	---------------	---------------	---------------	-----------	----------	---------------	---------------	---------------	------------

Мұнай дистилляттары	6 369,2	7 611,7	7 802	8 767,5	9 392,9	08 44	1 1202	1 1384	1 1791	1 1717
Бензин	1 266	1 580,6	1 689,8	1 838,6	1 923,5	35 9	2 345	2 633	2 505	2 613
Керосин	6 0,1	1 09,3	2 45,4	3 09,8	2 92,6	49	3 14	3 85	4 01,6	3 74
Дизотын	1 971,4	2 236,5	2 289,4	2 598,5	2 779,6	70 5	3 888	4 295	4 375	4 261
Мазут	2 148,9	2 326	2 427,1	2 793,3	2 483,6	55 0	3 333	2 584	3 204	3 261

Атырау облысында мұнай химиясы кластерін құруға ықпал ететін ресурстар және күтілімді нәтижелер :

☉ Кластердің даму перспективасын және оның структурасын іштей және сырттай зерттеу жүргізуге жеткілікті мүмкіндіктер мен ресурстар;

☉ Кластер өнеркәсібінің ішкі еңбек ресурстары мен еңбек потенциалының даму мүмкіндігі;

☉ Көмірсутек шикізатын және материалдық ресурстарды жеткізушілердің жақындығы;

☉ Кластерге қатысушылардың меншікті капиталының болуы;

☉ Біріге әрекет ету үшін ассоциацияға кіретін құрылымдардың мүмкіндіктері;

☉ Желілерді қарқынды дамыту мүмкіндіктері;

☉ Инновациялар және қызметкерлерді оқытудың жоғары әлеуеттік мүмкіндіктері;

☉ Перспективаны ұжымдық болжау мен күрделі жобаны жүзеге асыру мүмкіндіктері.

Атырау облысындағы мұнай химиясы кластері құрамына кіретін ірі өнеркәсіп кәсіпорындары:

☉ Бастапқы шикізатты өңдеу бойынша “Теңізшевройл” ЖШС, “ҚазМұнайГаз” “Барлау – Бұрғылау” АҚ

☉ Мұнай мен газды өңдеу бойынша “Атырау МӨЗ” ЖШС және “Теңіз ГӨЗ”

☉ Мұнай химиясы өнімдерін шығару бойынша “SAT Operating Atyrau” ЖШС

☉ Полипропилен құбырларын шығару бойынша «Полипропилен» АҚ

☉ Мұнай өнеркәсібіне арналған химиялық реагенттер шығаратын-«Рауан Налко» ЖШС

☉ Мұнай -газ саласына арналған өнім шығаруға мамандандырылған- "Атыраумұнаймаш" ЖШС

☉ «Ақтау пластмасса зауыты» ЖШС.

Мұнай химиясы кластерінің тиімді жұмысы үшін мынадай шараларды жүзеге асыру қажет:

☉ Мұнай химиясы кластерінің өнімдері сапа көрсеткіштерінің жүйесін құру және ол талаптардың орындалуына жағдай жасау;

☉ Мұнай химиясы кәсіпорындар үшін сапалы құрал-жабдықтарды сатып алу мақсатында мемлекет тарапынан инвестициялық салымның көлемін арттыру;

- ◎ Облыс, Республика, әлемдік нарықтарды жергілікті өндірушілердің дайын өнімдерінің өту арналарын қадағалау жүйесін құру;
- ◎ Өнеркәсіп кәсіпорындарының тиімді және диверсификацияланған сыртқы экономикалық байланыстарын орнату;
- ◎ Ішкі нарықты мұнай химия тауарларымен барынша қанағаттандыруды қамтамасыз ету;
- ◎ Өнеркәсіптерінің басқа салаларының жергілікті мұнай химиясы шикізатына бейімдеу және өзіндік шикізат базасымен қамтамасыздандыруға жету;
- ◎ Мұнай химиясы шикізаты негізінде халық тұтынатын тауарлар шығаратын кіші және орта бизнесті дамытуды жылдамдату;
- ◎ Тұрғындардың жұмыспен қамтылуы және материалдық жағдайларының деңгейін арттыру;
- ◎ Өңірдің мұнай және газ объектілерінің барлық қорларын кәсіптік ревизиядан өткізіп, олардың ішінде тиімді даму үстіндегі экономикасы мен әлеуметтік жағдайына маңызы барларын бөліп көрсету қажет.

Қорытынды

Сонымен, бұл ғылыми жұмыста Қазақстандағы мұнай химиясы кластерін қалыптастыру мәселелерінің жағдайы зерттелді. Аймақтық бәсекеге қабілеттілікті арттырудың негізгі факторы ретінде кластерлік әдістеменің мазмұны тұжырымдалды. Мұнай химиясы кластерін құруға қажетті Атырау облысындағы ресурстары мен күтілімді нәтижелер бойынша негізгі көрсеткіштер талданып, мұнай-химия кластерінің технологиялық моделі және кластерді құрудың үлгі-сызбасы ұсынылды.

Жоғарыда қарастырылған жағдайлар мұнай саласының дамуы оны құрайтын барлық өндірістік буындардың, соның ішінде өңдеу өндірістік кешеннің дамуын талап ететіндігін көрсетеді. Жүргізілген талдаулар мен зерттеулер нәтижесінде мұнай-газ өндірісінің тиімділігі шикізатты терең өңдеу арқылы сыртқы нарықта бәсекеге қабілеттілігі жоғары және ішкі нарықта-отандық мұнай химиясы кәсіпорындарына аса қажетті тауарлық өнімдерді өндіргенде ғана артатыны туралы қорытынды жасауға болады. Сондықтан, Республиканың перспективасы Атырау аймағында бірінші кезекте мұнай мен газды терең өңдеумен байланысты, ол үшін қазірден бастап мұнай өндіру аймақтарына жақын маңда мұнай химиясы кешенін салу керек, бұл саланың приоритеті бағыт екенін тұжырымдау қажет.

Жоғарыда мазмұндалған зерттеу нәтижелері бойынша келесі қорытынды жасауға болады: Қазақстан Республикасында мұнай химиясы өнімдерін өндіру уақытша емес, түпкілікті ең маңызды және стратегиялық сала ретінде қабылдануы керек. Кластерлік стратегияны және экономикалық бәсекеге қабілеттілігін толықтай жүзеге асыру үшін импортты ауыстыру кезеңінен мұнай химиясы

саласын кең көлемде инвестициялау және мұнай химиясы кластерін құру кезеңіне өтуге бағытталған үкімет саясаты қажет.

Қазақстан Республикасының ұлттық экономикасының даму стратегиясына, шикізат ресурстары ретінде қазіргі кезде қолданыстағы кен орындары мен болашақта игерілетін перспективалық кен орындарынан алынатын мұнай, табиғи және ілеспе газ қолданатын ірі мұнай химиясы өндірісін құруға негізделген, кейбір өзгерістер ендіру қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1.«Атырау облысының индустриялық-инновациялық дамуының 2008-2015 жылдарға арналған бағдарламасы». Атырау қаласы, 2008 жыл.

2.«Атырау облысы экономикасында кластерлік жүйені қолдану. Кластерлік жүйе және бизнес».

- 3.«Кластерлік жүйе қайтсе қалыптасады?Жәрдемші» Е.Бейсенов, Астана
<http://abai.kz/content/klasterlik-zh-ie-kaitse-kalyptasady>
4. «Индустрия және кластер:көсегеміз қайтсе көгереді?»
Жұмабек Жанділдин. 10.04.2010:“Егемен Қазақстан” Республикалық газеті" ААҚ,2010
5. «Развитие инновационных процессов в нефтяном секторе Республики Казахстан». Саубетова Б.С. Автореферат УДК 330.341.1:622.276(574). ҚР,2008 жыл.
- 6.«Мұнай-химия кластері барыстың мінезі мен бұла күшін, тегеурінді қимылын танытқандай»
.С.Әліпбай. 06-03-18:“Егемен Қазақстан” Республикалық газеті" ААҚ, 2006
7. «Өзің өндірмей өзек жалғанбайды». Е.Ерғожин. 2006-04-11:“Егемен Қазақстан” Республикалық газеті" ААҚ, 2006
8. «Атырау облысында мұнай химиясы кластерін құру мәселелері». Серіков Т.П, Оразбаева К.Н. Автореферат ЭОЖ 303.722.4:665.63-404(574) ҚР,2009 жыл

УДК: 004.422

Taxi monitoring system Yermanova Marzhan 4 A03

As technology grows, life is being better. The services are being automatized. It also concerns our transport situation of big cities. There are a lot of traffic jams – also a lot of programs to solve such problems.

The taxi monitoring system is also a kind of social and individual problem solution. We do not need radio sets with dispatchers to control the movement of taxi drivers. The location of taxi will be seen on the map, and the information will be updated every 5 seconds, so the data is as much accurate as it can. All we need is access to the Internet.

My program will be made on Qt platform. I use the patterns of Qt such as qt mobility to recognize the location of the object. The application will be available for Nokia phone owners on mobile platforms such as Symbian, Maemo, MeeGo. In future it is planned that Qt application will be interpreted into Android systems.

For efficient truck fleet management and automation of dispatcher it is necessary the modern software for taxi. It is based on the GPS and GLONASS, through which you will receive up to date information about the route and the speed of each car. It is enough for a taxi driver to have a navigator, smartphone, PDA or tablet computer with Internet access.

So how does GPS work? The Global Positioning System (GPS) is a satellite-based navigation system made up of a network of 24 satellites placed into orbit by the U.S. Department of Defense. GPS satellites circle the earth twice a day in a very precise orbit and transmit signal information to earth. GPS receivers take this information and use triangulation to calculate the user's exact location. Essentially, the GPS receiver compares the time a signal was transmitted by a satellite with the time it was received. The time difference tells the GPS receiver how far away the satellite is. Now, with distance measurements from a few more satellites, the receiver can determine the user's position and display it on the unit's electronic map. A GPS receiver must be locked on to the signal of at least three satellites to calculate a 2D position (latitude and longitude) and track movement. With four or more satellites in view, the receiver can determine the user's 3D position (latitude, longitude and altitude). Once the user's position has been determined, the GPS unit can calculate other information, such as speed, bearing, track, trip distance, distance to destination, sunrise and sunset time and more. [1]

In conclusion, the program is very demanded in real life. Moreover there are few analogs of such program. It is very required for logistic, transport and for business holders in the same spheres. It economizes money, time which is the goal of any business.

[1] - <http://www8.garmin.com/aboutGPS/>

УДК: 004.422

Web application for online Hip Hop battle
Orynbeke Alibek